ПАКУЛЬ ГУЧАЦЬ ІХ ГАЛАСЫ…

Убачыла свет новае выданне, прысвечанае 80-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Поўная назва кнігі – «Вайна ў асобах. Непрыдуманыя гісторыі герояў». Яе аўтар наша калега па СПБ, журналіст, краязнаўца Галіна Антонава (Смаргонь). Паліграфічнае выкананне – ААТ «Друкарня “Перамога”» (г. Маладзечна, 2025).

Кніга «Вайна ў асобах» – жывыя ўспаміны ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны і іх дзяцей, вязняў канцлагераў, дзяцей ваеннага ліхалецця, супрацоўнікаў музеяў і настаўнікаў гісторыі. У ёй няма выдумкі: толькі сапраўдныя гісторыі людзей, якія прайшлі праз пекла бітваў, акупацыі, палону і страт.

Старонкі кнігі гавораць галасамі тых, хто бачыў вайну не ў кіно, а ў рэальнасці. Салдаты, якія змагаліся на перадавой. Жанчыны, якія вынеслі на сваіх плячах нягоды тылу. Дзеці і маладыя людзі, якія выжылі ў канцлагерах і спаленых вёсках.

Гэтая кніга – не проста хроніка падзей, а партрэт эпохі, захаваны ў лёсах звычайных людзей, якія сталі героямі. Іх шчырыя аповеды, поўныя болю, мужнасці і надзеі, нагадваюць: вайна – не толькі даты і лічбы, але і мільёны асабістых драм і подзвігаў. Кніга адрасавана ўсім, хто хоча зразумець сапраўдную цану Вялікай Перамогі і пачуць тых, чые галасы гучаць скрозь гады. Памятайце. Шануйце. Перадавайце далей.

Анатацыя

ГАЛАСЫ, ЯКІЯ НЕЛЬГА ЗАБЫЦЬ

«Вайна для народаў – гэта слёзы і кроў, удовы і беспрытульнікі, гэта раскіданае гняздо, загінуўшая маладосць і зняважаная старасць…». – рускі пісьменнік, ваенны карэспандэнт Ілля Эрэнбург ведаў, пра што гаварыў. Ён на свае вочы бачыў Вялікую Айчынную вайну. Перажыўшы страшныя падзеі, напісаў амаль паўтары тысячы артыкулаў і твораў. Ён першым у рускай літаратуры ўжыў выраз «Дзень Перамогі», які пасля стаў крылатым.

Ночы ў акопах, сухары і кансервы, кантузіі і раненні, смерць таварышаў, мужнасць, трываласць і смеласць – шмат у чым гісторыі ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны падобныя адна на адну. Усе яны прайшлі праз страшныя выпрабаванні – і засталіся жывымі.

Акрамя ўспамінаў ветэраны захоўвалі ордэны і медалі, за кожнай узнагародай – свае гісторыі і свае героі. Цяпер гэтыя ўзнагароды трапятліва захоўваюць іх родныя і музейныя

работнікі. А ўсе мы – беражом памяць пра тых, хто быў сведкам і ўдзельнікам падзей, якія змянілі ход сусветнай гісторыі, хто падарыў нам мірнае неба над галавой.

Давайце яшчэ раз успомнім тых, хто зрабіў свой унёсак у Вялікую Перамогу тых, каму мы ніколі не перастанем гаварыць «дзякуй» хаця б у думках, бо большасці нашых герояў ўжо няма ў жывых.

Кніга «Вайна ў асобах» – не проста зборнік успамінаў, якія ў розныя гады аўтар гэтых радкоў запісала, і яны былі апублікаваны ў газеце «Светлы шлях» (год пазначаны ў пачатку кожнага тэксту). Гэта крык душы тых, хто бачыў вайну на свае вочы. Салдаты, якія прайшлі скрозь агонь бітваў. Вязні канцлагераў, якія выжылі ў пекле. Дзеці, чыё дзяцінства скралі выбухі і голад. Яны гавораць з намі са старонак кнігі «Вайна ў асобах» без прыкрас, без пафасу, толькі праўду.

Вялікая Айчынная вайна даўно стала гісторыяй, але для іх яна засталася незагойнай ранай. Яны памятаюць кожны дзень, кожны страх, кожную страту. Іх апавяданні – не сухія радкі падручнікаў, а жывая памяць, якую мы абавязаны захаваць. Тут няма выдумкі. Няма «прыгожых» подзвігаў, прыдуманых для гераізацыі. Ёсць толькі тое, што было насамрэч: боль, роспач, мужнасць і, насуперак усяму, надзея. Чытайце. Слухайце. Памятайце. Таму што, пакуль гучаць іх галасы, вайна не павінна паўтарыцца.

Адкрываюць кнігу эсэ, якія напісалі мае дзеці. У нашай сям’і таксама ёсць свае героі адзін з іх не вярнуўся з вайны…

Галіна АНТОНАВА

Для даведкі

Галіна Антонава – карэспандэнт смаргонскай раённай газеты «Светлы шлях», сябра Беларускага саюза журналістаў, сябра Саюза пісьменнікаў Беларусі, лаўрэат абласной прэміі Аляксандра Дубко «За творчыя дасягненні ў сферы культуры і мастацтва» (намінацыя «Журналіст года – 2021»). Аўтар кніг «Дзяруга», «Самародкі», «Лілія Трохалева. Веліч малой радзімы», «Месца пад сонцам», «Космас Анатоля Антонава», «Знайсці сябе», а таксама ўкладальнік і суаўтар аднаго з раздзелаў кнігі Юрыя Чапёлкіна «Записки провинциального хирурга».

САЮЗ ПІСЬМЕННІКАЎ БЕЛАРУСІ
Гродзенскае абласное аддзяленне